

Bruksela, 13 kwietnia 2018 r.
(OR. en)

7880/18

FSTR 15
FC 15
REGIO 19
SOC 191
AGRISTR 22
PECHE 118
CADREFIN 27

WYNIK PRAC

Od:	Sekretariat Generalny Rady
Data:	12 kwietnia 2018 r.
Do:	Delegacje

Nr poprz. dok.:	6912/18 + COR 1
-----------------	-----------------

Dotyczy:	Usprawnienie systemu realizacji i wdrażania polityki spójności oraz europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych w okresie po 2020 r. – Konkluzje Rady (12 kwietnia 2018 r.)
----------	--

Delegacje otrzymują w załączeniu konkluzje Rady dotyczące usprawnienia systemu realizacji i wdrażania polityki spójności oraz europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych w okresie po 2020 r., w wersji przyjętej przez Radę na jej 3611. posiedzeniu, które odbyło się 12 kwietnia 2018 r.

Konkluzje Rady dotyczące usprawnienia systemu realizacji i wdrażania polityki spójności oraz europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych w okresie po 2020 r.

RADA UNII EUROPEJSKIEJ:

- (1) PRZYWOŁUJE zakres i cele polityki spójności oraz europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych, określone w art. 174 TFUE;
- (2) PRZYWOŁUJE swoje konkluzje z 15 listopada 2017 r. w sprawie synergii i uproszczenia w odniesieniu do polityki spójności na okres po roku 2020¹;
- (3) PRZYWOŁUJE wnioski końcowe i zalecenia grupy wysokiego szczebla ds. uproszczenia dotyczące okresu po roku 2020²;
- (4) Z ZADOWOLENIEM PRZYJMUJE opracowane przez Komisję sprawozdanie strategiczne z 2017 r. dotyczące wdrażania europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych³;
- (5) PRZYJMUJE DO WIADOMOŚCI pozytywną ocenę zawartą w tym sprawozdaniu strategicznym w odniesieniu do nowych elementów wprowadzonych w okresie programowania 2014–2020 w celu poprawy realizacji, takich jak warunki wstępne, dostosowanie do odnośnych zaleceń dla poszczególnych krajów, większe zorientowanie na wyniki i lepsze synergie z innymi instrumentami; Z ZADOWOLENIEM PRZYJMUJE postępy poczynione we wszystkich państwach członkowskich i obszarach politycznych w odniesieniu do wyboru projektów i WZYWA państwa członkowskie, by dodatkowo przyspieszyły realizację i wydatkowanie z myślą o zmaksymalizowaniu wkładu europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych w kluczowe priorytety Unii;

¹ Dok. 14263/17.

² http://ec.europa.eu/regional_policy/en/information/publications/reports/2017/esif-simplification-hlg-proposal-for-policymakers-for-post-2020.

³ Dok. 15788/17 + ADD 1.

- (6) jednocześnie ODNOTOWUJE powolne rozpoczęcie programów w okresie 2014–2020 i PRZYJMUJE DO WIADOMOŚCI zróżnicowane przyczyny opóźnień, takie jak opóźnione przyjęcie przepisów prawnych, złożony charakter przepisów i wprowadzenie nowych przepisów, czasochłonne procedury wyznaczania właściwych organów w państwach członkowskich, a także zbiegnięcie się zamknięcia okresu programowania 2007–2013 z rozpoczęciem nowego okresu programowania 2014–2020; UWAŻA w związku z tym, że wyzwania wciąż są aktualne i że konieczne jest istotne uproszczenie wdrażania europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych w okresie po 2020 r.;
- (7) ZAUWAŻA, że niniejsze konkluzje Rady nie przesądzają ani o wyniku negocjacji w sprawie przyszłych wieloletnich ram finansowych UE, ani o wyniku przyszłych dyskusji na temat polityki spójności po 2020 r.;
- (8) POTWIERDZA WOLĘ prowadzenia regularnej politycznej debaty między właściwymi ministrami w Radzie do Spraw Ogólnych w celu omawiania polityki spójności oraz europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych;

I. System zarządzania i kontroli oparty na pomocniczości i proporcjonalności

- (9) JEST ZDANIA, że system realizacji polityki spójności na okres po 2020 r. powinien być w dużej mierze oparty na zasadach pomocniczości i proporcjonalności, z uznaniem istotnej roli właściwych organów państw członkowskich oraz regionów w odniesieniu do programowania, realizacji, monitorowania, oceny, kontroli i audytu; PONAOWIA swój apel skierowany w listopadzie ub. roku do Komisji⁴, by ta rozważyła wprowadzenie prostszego systemu realizacji, którego podstawą byłoby skuteczne stosowanie zasady proporcjonalności, opieranie się na przepisach krajowych oraz sprawnie działające systemy krajowe i regionalne: system ten mogłyby przyjąć wszystkie państwa członkowskie i regiony na podstawie przejrzystych, obiektywnych i wymiernych kryteriów;
- (10) PODKREŚLA, że obowiązki Komisji i państw członkowskich powinny zostać wyraźniej zdefiniowane, aby ograniczyć ich nakładanie się;

⁴ Konkluzje Rady w sprawie synergii i uproszczenia w odniesieniu do polityki spójności na okres po roku 2020 (dok. 14263/17, s. 6).

- (11) UWAŻA – bez uszczerbku dla wynikających z Traktatów obowiązków Komisji w zakresie wykonywania budżetu we współpracy z państwami członkowskimi – że najważniejsze zadania Komisji powinny być następujące:
- uzgodnienie z państwami członkowskimi celów i strategicznych aspektów programowania,
 - monitorowanie osiągania produktów i rezultatów programów, oraz
 - zapewnienie, wraz z państwami członkowskimi, skutecznego i prawidłowego funkcjonowania systemów zarządzania i kontroli, a także należytego zarządzania finansami, z jednoczesną analizą sposobów przekazania państwom członkowskim większego zakresu obowiązków w odniesieniu do aspektów operacyjnych związanych z realizacją;
- (12) JEST ZDANIA, że systemy zarządzania i kontroli powinny w jak największym stopniu opierać się na przepisach krajowych i organach krajowych; WZYWA Komisję, z należyтым uwzględnieniem jej obowiązków dotyczących wykonywania budżetu, aby w pierwszej kolejności skoncentrowała się raczej na audytach systemowych, a nie na indywidualnych projektach i kontroli wydatków, co powinno wchodzić w zakres obowiązków głównie państw członkowskich;
- (13) UWAŻA ponadto, że w przypadku systemów, których funkcjonowanie w okresie programowania 2014–2020 okazało się prawidłowe i które nie były przedmiotem znaczących zmian w nowym okresie, nie należy powtarzać procedury wyznaczania;
- (14) JEST ZDANIA, że audyty przeprowadzane przez Komisję powinny opierać się na analizie ryzyka i być zgodne z podejściem opartym na jednolitej kontroli tak, by uniknąć nadmiernego prowadzenia audytów; ZACHĘCA również państwa członkowskie do stosowania do kontroli zarządczych podejścia opartego na analizie ryzyka, z naciskiem na weryfikacje tam, gdzie są one najbardziej potrzebne, i unikając obszernych kontroli obejmujących każdy element poszczególnych wniosków o płatność;
- (15) UWAŻA, że obecny system corocznego zatwierdzania zestawienia wydatków powinien zostać poddany przeglądowi w celu oceny sposobu, w jaki można by zmniejszyć obciążenia administracyjne;

II. Uproszczone przepisy prawne i elastyczne programowanie

- (16) POWTARZA, że uproszczenie przepisów ma kluczowe znaczenie dla terminowego wdrażania europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych oraz osiągnięcia, w większej liczbie, lepszych wyników odnośnej polityki, co zwiększy również jej widoczność; JEST ZDANIA, że uproszczenie powinno odbywać się zarówno na szczeblu unijnym, jak i krajowym;
- (17) UWAŻA, że przepisy prawne na okres po 2020 r. powinny przewidywać wzmocnione stosowanie prawa krajowego każdorazowo, gdy jest to możliwe, powinny być elastyczne i koncentrować się szczególnie na najważniejszych elementach zarządzania europejskimi funduszami strukturalnymi i inwestycyjnymi; należy unikać szczegółowych przepisów dla wszystkich rodzajów przypadków, odstępstw i wytycznych;
- (18) UWAŻA również, że unijne przepisy prawne na okres po 2020 r. powinny – w stosownych przypadkach i z uwzględnieniem specyfiki poszczególnych funduszy – zapewniać harmonizację przepisów, procedur i definicji mających zastosowanie do poszczególnych funduszy w ramach zarządzania bezpośredniego i dzielonego; treść poszczególnych rozporządzeń nie powinna się pokrywać, a – w stosownych przypadkach i w oparciu o wcześniejsze doświadczenia – należy zachować obecne elementy, aby zapewnić ciągłość;
- (19) PRZYWOŁUJE swoje stanowisko wyrażone w konkluzjach z listopada 2017 r.⁵, zgodnie z którym stosowanie niezbędnych dla funkcjonowania rynku wewnętrznego przepisów regulujących konkurencję i egzekwowanie ich przestrzegania powinny zapewniać – niezależnie od trybu zarządzania – spójne traktowanie podobnych projektów w ramach całego budżetu UE, przy jednoczesnym uwzględnieniu specyfiki sektora rolnictwa i sektora rybołówstwa;
- (20) PODKREŚLA, że taka harmonizacja przepisów regulujących europejskie fundusze strukturalne i inwestycyjne jest ważna, aby umożliwić synergie wynikające ze stosowania różnych instrumentów, co pozwoli na pełne wykorzystanie ich potencjału; JEST ZDANIA, że cele poszczególnych instrumentów UE powinny być dobrze określone, aby zapewnić lepsze rozgraniczenie między nimi; należy wzmocnić podejście oparte na programowaniu wielu funduszy poprzez stworzenie bardziej elastycznej struktury programu uwzględniającej połączenie różnych interwencji z europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych, przy czym stosowanie takiego podejścia powinno być fakultatywne;

⁵ Dok. 14263/17, s. 3.

- (21) UWAŻA, że umowy partnerstwa powinny koncentrować się na nadrzędnych celach i ogólnych aspektach strategicznych dotyczących wszystkich europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych i nie powinny nakładać się na treść programów, które z kolei powinny się koncentrować na aspektach operacyjnych; ponadto, format umów partnerstwa i programów powinien zostać znacznie skrócony i uproszczony oraz ograniczony do tych kluczowych aspektów, które mają być uzgodnione między państwem członkowskim, instytucjami zarządzającymi a Komisją; w przypadku państw członkowskich i regionów, w których realizuje się niewiele programów lub w których przydział środków finansowych jest niewielki, należy zbadać możliwość łączenia umów partnerstwa z programami;
- (22) JEST ZDANIA, że należy zapewnić większą elastyczność w programowaniu i przeprogramowaniu, umożliwiając tym samym państwom członkowskim i regionom uwzględnienie ich konkretnych potrzeb w ramach tematycznego zakresu polityki spójności;
- (23) WZYWA Komisję, by przeanalizowała sposoby przedstawienia państwom członkowskim i regionom wariantów szybkiego reagowania na nieprzewidziane okoliczności, korygowania celów programów i umożliwienia szybkiej zmiany programów;
- (24) UWAŻA, że stosowanie uproszczonych opcji kosztów należy rozszerzyć w okresie programowania po 2020 r. i WZYWA Komisję, by przeanalizowała możliwość rozszerzenia ich użycia, również w odniesieniu do projektów będących przedmiotem zamówień publicznych;
- (25) APELUJE do Komisji, by kontynuowała wysiłki służące rozwinięciu i szerszemu wykorzystywaniu gotowych uproszczonych opcji kosztów i płatności w oparciu o spełnienie warunków, jak najszybciej w procesie programowania i w ścisłej współpracy z państwami członkowskimi;
- (26) PODKREŚLA, że audytorzy odgrywają ważną rolę we wspieraniu państw członkowskich w zapobieganiu błędom i unikaniu braku pewności prawa w stosowaniu uproszczonych opcji kosztów; SUGERUJE też Komisji i państwom członkowskim, by zaangażowały się w przygotowywanie przepisów na okres po 2020 r., przedstawiając zalecenia, w stosownych przypadkach;

- (27) APELUJE do Komisji, by pracowała nad prostszym systemem wskaźników ze zharmonizowaną metodyką, terminologią i definicjami, co ułatwiłoby gromadzenie danych w celu ocenienia wyników polityki spójności oraz europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych, przy jednoczesnym uproszczeniu sprawozdawczości;

III. Płynne przejście między okresami programowania

- (28) APELUJE do Komisji, by przedłożyła wnioski ustawodawcze na okres po 2020 r. jak najszybciej po przedłożeniu wniosku w sprawie przyszłych unijnych wieloletnich ram finansowych oraz by kontynuowała ścisłą współpracę i wymianę informacji z państwami członkowskimi na temat głównych elementów kształtowania i realizacji polityki w trakcie procesu przygotowawczego prowadzącego do przyjęcia nowych przepisów prawnych;
- (29) JEST ZDANIA, że aby ułatwić i przyspieszyć realizację w kolejnym okresie programowania państwa członkowskie i Komisja powinny rozpocząć przygotowania do następnych programów jak najwcześniej, tym samym umożliwiając podjęcie wiążących decyzji w sprawie programów w czasie jak najbardziej zbliżonym do przyjęcia przepisów UE;
- (30) UWAŻA, że nowe przepisy prawne powinny przewidywać narzędzia, takie jak „stopniowe wprowadzanie”, aby umożliwić pewien stopień ciągłości dla tych inwestycji długoterminowych, dla których priorytety, logika interwencji, działania objęte wsparciem itp., nie uległy zmianie, i których realizacja jest rozłożona na dwa okresy programowania;

IV. Przyszłe wykorzystanie instrumentów finansowych

- (31) JEST ZDANIA, że, o ile wykorzystanie instrumentów finansowych powinno pozostać opcjonalne, przepisy dotyczące instrumentów finansowych na okres po 2020 r. powinny zachęcać państwa członkowskie i regiony do wykorzystywania tych instrumentów w przypadku, gdy ich użycie uznaje się za stosowne;

- (32) PRZYJMUJE DO WIADOMOŚCI, że podstawowym celem instrumentów finansowych wspieranych z europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych jest zrealizowanie celów polityki, i PODKREŚLA, że przy wsparciu takim należy unikać powielania względem narzędzi finansowania już dostępnych na rynku; UWAŻA, że należy znacząco uprościć ustanawianie i wdrażanie instrumentów finansowych oraz związaną z nimi sprawozdawczość; ponadto, w kolejnym okresie programowania łączenie instrumentów finansowych i dotacji powinno stać się dużo łatwiejsze;
- (33) JEST ZDANIA, że należy zapewnić równe warunki działania między instrumentami finansowymi w ramach zarządzania bezpośredniego i dzielonego;

V. Podejście terytorialne

- (34) UWAŻA, że zintegrowane podejście jest jednym z podstawowych elementów europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych; UZNAJE, że w okresie po 2020 r. należy zachować instrumenty terytorialne istniejące w okresie 2014–2020, takie jak zintegrowane inwestycje terytorialne (ZIT), rozwój lokalny kierowany przez społeczność lub mieszane osie priorytetowe. niezależnie od specyfiki Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW), stosowanie tych instrumentów powinno być opcjonalne i opierać się na zintegrowanych strategiach terytorialnych; powinno być też znacznie uproszczone, aby ułatwić wdrażanie instrumentów i lepsze ich dostosowywanie do sytuacji społeczno-gospodarczej danego rodzaju terytorium, umożliwiając w ten sposób zaangażowanie różnych podmiotów w realizację polityk publicznych bez nakładania nadmiernego obciążenia administracyjnego;
- (35) Z ZADOWOLENIEM PRZYJMUJE komunikat Komisji zatytułowany „Zwiększanie wzrostu gospodarczego i spójności w regionach przygranicznych UE”⁶ i UWAŻNIE ODNOTOWUJE zawarte w nim sugestie dotyczące dalszych działań UE służących ułatwieniu współpracy transgranicznej, również po 2020 r.; APELUJE też do Komisji, by zbadała możliwości rozszerzenia swoich analiz na granice morskie i dalsze zewnętrzne granice UE, stosownie do sytuacji;

⁶ Dok. 12419/17 + ADD 1.

- (36) UZNAJE europejską wartość dodaną europejskiej współpracy terytorialnej i PODKREŚLA, że terytorialna współpraca transgraniczna, transnarodowa i międzyregionalna, również na granicach morskich i z państwami trzecimi, powinna pozostać częścią polityki spójności po 2020 r., a wdrażanie programów Interreg należy ułatwić, aby zwiększyć ich efekty;
- (37) Z ZADOWOLENIEM PRZYJMUJE komunikat Komisji w sprawie inteligentnej specjalizacji pt. „Zwiększanie innowacyjności europejskich regionów: Strategie na rzecz trwałego, zrównoważonego wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu”⁷, który to komunikat obejmuje działania pilotażowe służące przetestowaniu nowych podejść w odniesieniu do międzyregionalnych projektów innowacyjnych i do obszarów podlegających przemianom przemysłowym, a także działania na rzecz regionów słabiej rozwiniętych;
- (38) Z APROBATĄ PRZYJMUJE sprawozdanie Komisji w sprawie agendy miejskiej dla UE⁸ i ODNOTOWUJE, że agenda miejska UE wprowadziła nowy model partnerstwa i bezpośredni dialog między władzami miejskimi, instytucjami krajowymi i europejskimi oraz innymi zainteresowanymi stronami w celu podjęcia wspólnych wyzwań miejskich; APELUJE do Komisji i państw członkowskich, by nadal odgrywały aktywną rolę we wdrażaniu agendy miejskiej dla UE; OCZEKUJE na kolejne sprawozdanie Komisji na temat wdrażania agendy miejskiej dla UE;
- (39) Z ZADOWOLENIEM PRZYJMUJE komunikat Komisji pt. „Silniejsze i odnowione partnerstwo strategiczne z regionami najbardziej oddalonymi UE”⁹ i WZYWA Komisję, by nadal pracowała nad konkretnymi środkami dla regionów najbardziej oddalonych zgodnie z art. 349 TFUE w odniesieniu do szczególnych potrzeb i możliwości tych terytoriów;
- (40) WZYWA Komisję, by nadal pracowała nad konkretnymi środkami dla obszarów, do których zaliczają się: obszary wiejskie, obszary podlegające przemianom przemysłowym i regiony, które cierpią na skutek poważnych i trwałych niekorzystnych warunków przyrodniczych lub demograficznych, takie jak najbardziej na północ wysunięte regiony o bardzo niskiej gęstości zaludnienia oraz regiony wyspiarskie, transgraniczne i górskie zgodnie z art. 174 TFUE.

⁷ Dok. 11426/17 + ADD 1.

⁸ Dok. 14599/17.

⁹ Dok. 13715/17 + ADD 1–3.